

ВІСНИК ХУСТЩИНИ

ХУСТСЬКА МІСЬКРАЙОННА ГАЗЕТА

ВІВТОРОК

28

СІЧНЯ

2003 РОКУ

№ 11

(7874)

Ціна договірна.

ВІТАЄМО З ПРОФЕСІЙНИМИ СВЯТАМИ

ШАНОВНІ ПРАЦІВНИКИ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРONI!

Завтра, 29 січня, ви відзначаєте чергову дев'яту річницю створення пожежної охорони України.

Головним критерієм оцінки вашої діяльності є щонайменша кількість пожеж, чиї профілактична робота з метою їх запобігання і, звичайно, професіоналізм.

Пожежні - люди геройкої професії, нерідко їм доводиться ризикувати власним життям, рятуючи тих, хто спинився у вогніній стихії, а також державне, колективне та індивідуальне майно громадян.

Від цирого серця вітаємо вогнеборців району з професійним святом, дякуємо за професіоналізм, самовіддану роботу. Зичимо міцного здоров'я, добробуту і всіляких гарячда вам та вашим родинам. Нехай ваша служба буде славною.

Голова районної держадміністрації
М.ГОРБА.

Голова районної ради
Ф.ТУРЧИН.

КОНТРОЛЬНО-РЕВІЗІЙНИЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ - 10 РОКІВ

Шановні працівники контролюально-ревізійного відділу м.Хуст та Хустського району! 26 січня ви відзначили 10-ту річницю створення державної контролюально-ревізійної служби України. З цією нагодою щиро вітаємо вас з професійним святом, дякуємо за вагомий внесок у справу дотримання фінансової дисципліни, контроль за ефективним використанням державних коштів.

У Хустському КРВ працюють справжні фахівці своєї справи, які тідно спрямлюються з покладеними на них обов'язками постійно підвищують свою професійну майстерність. Вітаємо вас з професійним святом, бажаємо піднімати праці у справі зміцнення нашої держави.

Добра, щастя, міцного здоров'я зичимо Вам та вашим сім'ям.

Міський голова
М.ДЖАНДА.

МІЖНАРОДНЕ ЖИТТЯ

АНКАРА. Війна не повинна стати єдиним засобом врегулювання іракської кризи - ось основний лейтмотив заключної декларації стамбульської зустрічі глав зовнішньополітичних відомств шести країн близькосхідного регіону. У ній взяли участь министри закордонних справ Туреччини, Ірану, Саудівської Аравії, Сирії, Йорданії та Сінгапуру.

ПХЕНЧХАН. Керівник КНДР Кім Чен Іп висловив уявленість у "тріумфальній перемозі" військ Республіки у разі війни із США. З такою заявкою голова Комітету оборони КНДР виступив під час відвідування однієї з військових частин дислокованих поблизу демілітаризованої зони, що розділяє Корейський півострів.

ВІЛЬNIОС. Литовський парламент ухвалив у другому читанні поправку до 47 статті Конституції, згідно з якою іноземці зможуть у Литві купувати землю сільсько-господарського призначення. Однак реально іноземцям продавати землю можна буде лише з 2011 року, коли завершиться наданій СС 7-річний переходний період.

МОСКВА. Тверський міський муніципальний суд Москви відмовив у задоволенні перших трьох позовів потерпілих від теракту на Дубровці - сім'ї Храмцова, Карлова і Чернецової. Родичі жертв теракту домагалися від уряду Москви виплати компенсації на суму близько 4 млн. доларів у зв'язку з втратою годувальника.

МЕХІКО. За уточненими даними, внаслідок землетрусу у Мексиці загинули 24 особи. У столиці однієї з штатів міст Коліма повністю зруйновано 800 будинків. Тисячі людей залишилося без даху над головою. На більшій частині території Коліми діє надзвичайний стан. Власти евакуювали жителі трьох прибережних селищ штату в зв'язку із загрозою цунамі. Епіцентрі підземних поштовхів знаходяться на дні Тихого океану неподалік від мексиканського узбережжя.

Землетрус силою 7.6 бала за шкалою Ріхтера, що стався у вівторок, увійде в історію як один з найпотужніших та найбільш руйнівних на території Мексики.

(Укрінформ - за матеріалами зарубіжних інформагентств і преси).

ПРОХОДИТЬ ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

СЕСІЯ РАЙОННОЇ РАДИ: БЮДЖЕТ РАЙОНУ НА 2003 РІК ЗАТВЕРДЖЕНО

У п'ятницю, у сесійному залі районної ради відбулася сьома сесія Хустської районної ради. У скликання. Від засідання голова районної ради Ф.Ф.Турчин. У роботі пленарного засідання взяла участь голова районної ради М.І.Горба, заступники, начальники управління і відділів РДА, керівники органів місцевого самоврядування, правоохоронних і контролюючих органів, депутати обласної ради від Хустського району.

Сесія заслухала і затвердила звіти про виконання районного бюджету за 2002 рік і про використання коштів резервного фонду районного бюджету за 2002 рік, з якими ознайомила учасників сесії начальник фінансового управління РДА В.Ю.Рошко. Вона ж інформувала депутатів про районний бюджет на 2003 рік. Його особливості, специфіку, доходну та видаткову частину, розподіл коштів розпорядником бюджетних асигнувань.

Детальні вивчення і сприєння бюджету на 2003 рік

відбулося на засіданнях постійних депутатських комісій, тому депутати після недовгих уточнень і пропозицій одностайно проголосували за нього. Він, за більшістю параметрів, відзначався у виступі голови районної держадміністрації М.І.Горби, кращий за попередній, хоча також не враховує всіх залітів і потреб соціально-економічного розвитку району.

Отже, сесія прийняла рішення про районний бюджет на 2003 рік, яким установлено загальний обсяг доходів у сумі 35354,8 тис.грн. Таким же є й загальний обсяг видатків. Затверджено також програми, що фінансуватимуться з районного бюджету. Це програми залітності та соціального захисту населення; забезпечення пожежної безпеки в районі до 2010 року; розвитку туризму та рекреації; розвитку малого підприємництва на 2003-2004 роки; програми "Власний дім" на період 2003-2006 роки та забезпечення молоді житлом на 2003-2012 роки; попередження надзвичайних ситуацій; розвитку агропромислового комплексу; підтримки ЗМІ; залучення інвестицій та розширення економічних зв'язків.

На сесії заслухано також звіт заступника голови районної держадміністрації М.І.Горби.

Ініціатор В.М.Ленделя про виконання Програми соціального та економічного розвитку району на 2002 рік. Він же доповідав про проект Програми соціально-економічного розвитку міста на 2003 рік, розвитку побутового обслуговування населення м.Хуст на 2003-2005 роки, розвитку малого підприємництва на 2003-2004 роки та інші.

З інформацією із аналізом міського бюджету на 2003 рік виступив начальник міського управління фінансів Іван Фетько. Зокрема вказувалося, що дохідна частина цьогорічного бюджету значно збільшилась. В порівнянні з 2002-2002 роками ріст складає 20% відсотків. Це досить благо, тому необхідно виконати цілий ряд комплексних заходів для поповнення бюджету від дохідної частини подекількох пунктів значно завищена.

На першому засіданні сесії депутати внесли цілий ряд корективів. У видаткову частину бюджету обговорили цілий ряд інших питань внесені на сесію. На другому засіданні, яке відбудеться у середу, 29 січня, депутати затвердять бюджет та інші важливі програми розвитку міста. Про це читачів ми повідомимо більш детально.

Більш детально про сесію читайте в наступному номері.

СЕСІЯ МІСЬКОЇ РАДИ ПРОДОВЖИТЬ РОБОТУ У СЕРЕДУ, 29 СІЧНЯ

Минулі п'ятниці відбулося перше засідання IX сесії Хустської міської ради другого скликання, яке провів міський голова Михайло Джанда.

На розгляд депутатів та затвердження сесії було винесено цілий ряд важливих питань, серед яких - міський бюджет на 2003 рік, програми соціально-економічного розвитку міста на 2003 рік, розвитку побутового обслуговування населення м.Хуст на 2003-2005 роки, розвитку малого підприємництва на 2003-2004 роки та інші.

З інформацією із аналізом міського бюджету на 2003 рік виступив начальник міського управління фінансів Іван Фетько. Зокрема вказувалося, що дохідна частина цьогорічного бюджету значно збільшилась. В порівнянні з 2002-2002 роками ріст складає 20% відсотків. Це досить благо, тому необхідно виконати цілий ряд комплексних заходів для поповнення бюджету від дохідної частини подекількох пунктів значно завищена.

На першому засіданні сесії депутати внесли цілий ряд корективів. У видаткову частину бюджету обговорили цілий ряд інших питань внесені на сесію. На другому засіданні, яке відбудеться у середу, 29 січня, депутати затвердять бюджет та інші важливі програми розвитку міста. Про це читачів ми повідомимо більш детально.

Наш кор.

Завтра - День працівників пожежної охорони

НА ВАРТІ ЖИТТЯ ТА ВЛАСНОСТІ ЛЮДЕЙ І ДЕРЖАВИ

Завтра працівники пожежної охорони України відзначають своє професійне свято. Люди цієї професії стоять на варті нашої безпеки і за першим сигналом вирушають на сутінку з небезпечним ворогом - вогнем. Недарма їх називають вогнеборцями.

Нелегкі часи переживають зараз пожежні, пов'язано це, передусім, з недостатнім фінансуванням. Але хустські пожежні попри все намагаються гідно нести почесне звання, охороняти життя людей та їхнє майно від зазіхань "чороного лівня".

Про це розповідає начальник державної пожежної охорони Хустського району, підполковник внутрішньої служби Володимир ПАРФЕНЮК.

- Спершу я хочу зупинитися на діяльності державної пожежної охорони і проаналізувати пожежний стан у районі за 2002 рік, роботу, спрямовану на попередження пожеж.

Протягом 2002 року на території Хустського району зареєстровано 80 пожеж та загоряння проти 87 за аналогічний період минулого року. Прямі збитки зменшилися і складають 140262 грн, проти 195618 грн в 2001 році. За 2002 рік на пожежах загинуло 6, травмовано 7 громадян, відповідно в минулому році - 11 і 6.

З 80 пожеж 67 (84%) сталося в житловому секторі, а також на об'єктах різних форм власності - 9 пожеж та загорань, 2 з яких виникли в Багатоквартирних будинках, підпорядкованих Хустському ОЖЕПу. Прямі збитки, нанесені в результаті пожеж 29.04.02 р. в багатоквартирному житловому будинку м.Хуст, вул.Пушкіна, 18, становлять 45500 грн. Це вказує на нездовільні роботу, яка проводиться з Хустським ОЖЕПом по приведенню в

Закінчення на 2-й стор.

НА ВАРТІ ЖИТЯ ТА ВЛАСНОСТІ ЛЮДЕЙ І ДЕРЖАВИ

пожежебезпечний стан підвіль та гориць багатоквартирних житлових будинків. Не на напевному рівні організовано проведення Хустським ОЖЕПом навчання населення правилам пожежної безпеки, відсутні в будинках наглядні матеріали по попередженню пожеж. А керівник Хустського ОЖЕПу М.І.Слава притягувався до адміністративної відповідальності тільки за порушення правил пожежної безпеки на підприємствах, хоча навчання людей правилам пожежної безпеки в побуті практично не проводиться.

Зросла, в порівнянні з 2001 роком, кількість пожеж в населених пунктах: с.Велятино - 6/3, смт.Вишково - 4/2, с.Копашнево - 3/1, с.Крива - 3/2, с.Нанково - 2/1, с.Борняво - 3/1, с.Березово - 1/0, с.Олександровка - 3/2, с.Данилово - 3/2, с.Золотарево - 3/2,

На найбільше пожеж виникло з таких причин - порушення правил монтажу систем електромереж - 23, необережне поводження з вогнем і необережність під час палиння - 19, порушення ПП при експлуатації печей - 6, порушення ПП при експлуатації газових приладів - 3. На попередження пожеж від вищевказаних причин розроблено додаткові план-заходи.

Залишається складною ситуація із загибеллю людей на пожежах. Всі пожежі з загибеллю людей виникли в житловому секторі, а саме: в м.Хуст - 3, с.Крива - 2, с.Кошелево - 1, с.Данилово - 1, смт.Вишково - 1.

Групою ДПН Хустського району протягом залітого періоду за порушення правил пожежної безпеки та за невиконання прописів наших працівників до адміністративної відповідальності притягнуто 462 посадові особи та громадяни на суму 15740 грн. (в 2001 році - 436 на суму 14956 грн.). Внаслідок незадовільного протипожежного стану органами ДПН району припинена експлуатація 429 окремих будівель та споруд, 730 окремих приміщень, відключено від електропостачання 1040 дільниць електромереж, агрегатів та опалювальних приладів. Протягом

даного періоду щомісячно на оперативних нарадах розглядається питання дотримання законності при застосуванні адміністративного законодавства. Тим самим вирішено питання про своєчасне стягнення накладених штрафів.

Одним із важливих чинників при визначенні оцінки діяльності державного пожежного нагляду є оснащеність об'єктів системами пожежної автоматики. Показник оснащеності об'єктів системи пожежної автоматики в районі складає 41 відсоток. Турбує стан пожежної безпеки у селах. З 5 сільських пожежних команд в районі через несправність пожежних машин, із-за відсутності коштів, небосздатні в селах Горінчево, Борняво, Велятино, Н.Селище.

Важливу роль у попередженні пожеж та вакуумів наслідків від них відіграє противожежна пропаганда. Робота по попередженню пожеж знаходитьться в центрі уваги. Так, протягом року в газетах подано 23 матеріали, видано 13 листівок, 13 виступів на телебаченні і 36 по радіо. Проведено 150 бесід та лекцій в трудових колективах району.

С в нашій роботі і недоліки, які не хочемо замовчувати. Квартальні плани робіт готовуються без урахування оперативної пожежної обстановки. Усі заходи в планах робіт частини дублюють виконання Календарного плану ВПБ УМВС на рік без врахування своєї специфіки та особливостей. Не своєчасно розроблено додаткові плани попередження пожеж від домінуючих причин.

Відповідно до Указу Президента України від 18.02.2002 року № 143 "Про заходи щодо дальнішого змінення правопорядку, охорони прав і свобод громадян", відповідним вказівком МВС України та окремого доручення начальника УМВС у Закарпатській області від 22.02.2002 р. №1.9Кр, в гарнізоні не своєчасно поновлені списки громадян, що відносяться до так званої "групи ризику". Дільничним інспекторам міліції надано всього-одну інформацію про кількість пожеж у

районі із загибеллю людей на них. Не своєчасно направлено пропозиції органам державної виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо залучення органів соціального захисту, наглядових органів для обстеження помешкань багатодітних родин та одиночок громадян похилого віку, як це передбачалося вказівкою ВДПО №4/1744 від 14.12.2001 р. Не достатньо проводиться робота по попередженню пожеж та загибелі на них людей в закладах освіти та культури.

Ще одна неприємна новина, яка змусила нас похвилюватися. В цьому році повністю було припинено фінансування з держбюджету ППЧ-25 селища Вишково. І в результаті такий великий населений пункт міг би повністю залишитися без пожежної охорони, якби не порозуміння з боку керівників району - голови райради Федора Турчина та голови РДА Михайла Горби і, звичайно, депутатів райради. Минулого п'ятниці на сесії районної ради було прийнято бюджет на 2003 рік, в якому закладено фінансування ППЧ-25, а також сільських пожежних команд Ізи та Горінчева. З цього приводу хочу висловити щиру подяку районному керівництву та депутатам за розуміння і державницький підхід до справи, а також за реальний внесок в виконання довгострокової Програми забезпечення пожежної безпеки в Хустському районі на період до 2010 року, яку підписав голова райдержадміністрації Михайло Горба.

Користуючись наданою мені нагодою, висловлюю подяку за сумлінну службу старшому інспектору В.В.Ларю, командиру відділення І.І.Ляху, начальнику варти С.М.Брайлу, старшому пожежному М.М.Крішталю, радіотелефоністу Т.І.Карпинець, інспектору В.В.Гайду та іншим працівникам пожежної охорони Хустського району за сумлінну працю. Вітаю з професійним святом. Зичу всім міцного здоров'я, сімейного благополуччя та злагоди. Нехай Вам Бог допомагає у хороших справах.

Записав О.ТЕРЕН.

ЗЧІЛАННЯ

Кредитна спілка "Іван" щиро вітає з ювілем - 90-річчям від дня народження найстарішого члена спілки Михайла Степановича ЖУПАНА.

Бажаємо здоров'я міцного, щастя особистого, достатку, гарного настрою, незгаслої енергії і здійснення всіх мрій з розбудови нашої ненайкії-України. Многая і благая літа.

Колектив Липецькополянської ЗОШ НІI ст. щиро вітає директора школи Івана Івановича ГОБАНА з днем народження.

У день вашого свята і на подальші життєві роки бажаємо вам міцного здоров'я, миру, злагоди і добра, відчувасти завжди вірне плем'я друзів, незичерпного достатку, у всьому радості і вдачі.

Хай квітус боля у роках прекрасних.
А життя приносить радість і тепло.
Хай у кожній дніні світить сонце ясне,
І заїжді дарує радість і добро!

Колектив Хустського районного відділення НАСК "Оранта" вітає працівницю Ольгу Михайлівну КАЛИН з 50-річчям від дня народження.

Бажаємо сонячних посмішок, тепла душі, сімейної радості. Вінчусмо щастя, достатку в домі, здоров'я. Хай вам на добро ведеться і хай оточусь вас завжди зура доброзичливості та любові.

Хай сонце светить у очах,
Не гасне усміх на вустах,
Весна бує цілий рік,
Літо сей уповільнить лік.

Хороший, добрій, порядній людині Михайлі Степановичу ЖУПАНУ з Рокосова шлемо найцініші вітання з нагоди 90-річчя від дня народження.

Благословені ваши літа, шановний Михайло Степановичу. Тож в це гарне свято вінчусмо вам здоров'я, добра і миру. Живіть ще багато років приdobromu здоров'я.

Хай роки здоров'я додають,
Довгим, мирним, чистим буде вік,
Хай зірки удачі ще цвітуть
І добро всміхається повії.

З ширими побажаннями
сім'ї Бори, Масалович.

Нам пишуть...

ДЯКУЮ, ШАНОВНИЙ НЕЗНАЙОМЦЮ!

Зі мною трапилася неприскінна скандал. На неодноразове запрошення виршила відідати сусідку, що живе напроти вулиці Шевченка в Хусті. З моїм здоров'ям це був непредуманий вчинок. Посеред вулиці я впала і з моєю вагою ніяк не могла встати. Єдина надія - на чужу допомогу. Під'їхала "Болта", зупинилася. В сапоні грас музика. Водій глянув у мій бік, звів мотор і поїхав.

Потім мене обіїхали "жигулі". Аж тут під'їхав мікроавтобус. Зупинився. Із-за керма вийшов молодий чоловік. Підійшов, спітав, яка потрібна допомога. Підняв мене на ноги. Від такої чуйності я розгубилась, навіть забула подякувати.

Шановний незнайомцю! Хай щастить тобі в житті. Твоя душевна доброта приносить радість.

Є.ГАНКО,

жителька м.Хуст, вул.Шевченка, 35.

13 ЛІКАРСЬКИХ АМБУЛАТОРІЙ 13 ГРНЮТЬСЯ ГАЗОМ

Справжнім святом для працівників Копашінівської амбулаторії та її відвідувачів стала неординарна подяка - відкриття газової котельні. Адже це набагато покращило умови праці медичних працівників, пацієнтів, які прийшли обстежитись, прийняти відповідні процедури.

Копашінівські медики, адміністрація ЦРЛ висловили щирі подяки монтажникам ВАТ "Хустська ПМК", їх начальнику Михайлові Хмарі за якісно проведені роботи, а також райдержадміністрації, яка профінансувала цю програму.

ІХЛАНТА,

с.Копашінів.

ВДЯЧНІСТЬ ВЕТЕРАНА

Я інвалід Великої Вітчизняної війни. Фронтові рани дають про себе знати все післявоєнне життя. Дійшло до того, що зовсім не зміг ходити. Хустські лікарі поставили мене на ноги. За це я вдячний завідувачу кардіологічним відділенням центральної районної лікарні Степану Генгуру, лікарю Ганні Віцинській.

В лікарні я відчува добrotу людей в білих халатах. Діані Петрини, Тамари Фонкош, Марії Пристай.

Я ходжу, і за це їм вдячний.

Г.КУЧЕРЯВИЙ,

м.Хуст.

Понад все вони любили
Свого хохольського край,
Вмерли в Новом Запорізьї
З славою світлах -
На Аскольдовій могилі
Поховали їх.

Павло Тичина. "Пам'яті траурдити"

Ті похорони відбулися 19 березня 1918 року. Тисячі киян проводжали в останню путь 27 юнаків, попелюх геройською смертю під Крутами. Біла приміщення Центральної Ради жалібка процесія зупинилася. Слово про героя виголосив Михайло Грушевський: "От у сій хвилі, коли провозяться їх домовини перед Центральною Радою, де протягом року кувалася українська державність з фронту будинку здирають російського герба, ганебний знак російської влади над Україною, символ неволі, в котрій вона прожила двісті шістдесят з верхом літ. Видно, можливість його зберти не давалася даремно, видно, вона не могла не пройти без жертв. Її треба було купити кров'ю. І кров пролили сі молоді герої, котрих ми нині проводжаемо".

А все могло бути по-іншому. Ще влітку 1917-го у розпорядженні

Центральної Ради було до мільйона багнетів, готових розтрощити будь-якого ворога УНР. Та

українська керівна верхівка сліпо тримаючись принципу автономії в межах Російської держави, впевнено бажала мати власні збройні формування. І поступово ті сили розтанули, розбіглися, деморалізувалися. Навіть коли над УНР після проголошення IV Універсалом повної незалежності України нависла реальна загроза агресії з боку північного сусіда, Центральна Рада пасивно спостерігала за розвитком подій.

А вони розивалися не по днях, а по годинах. Шеститисячна армія колишнього жандармського полковника М.Муравйова в середині січня 1918 року вдерлася в межі України, практично не зустрічаючи опору. У цей грізний час сформовані Центральною Радою київські полки імені Богдана Хмельницького, Петра Сагайдакного, Петра Дорошенка оголосили "нейтралітет". І тоді назустріч ворогові вирушила патріотична молодь. До маленької станції Крути, що на Чернігівщині,

прибули сотня Української військової школи, бійці Студентського куреня, поповнені гімназистами старших класів, та кілька десятків гайдамаків усього близько 600 вояків. Цілий день 28 січня вони рили окопи вздовж запізниної колії. А вранці 29 розпочався нервінний бій.

"Коло десятої з'явилася на обрії ворожі полчища, і тоді ж більшовицька артилерія почала обстріл, - згадує один з небагатьох, хто уцілів у тому побоїщі. Він був досить інтенсивний, але рівною мірою незданий - снаряди плягали десь у попі. Добре стріляли юнаки-військовики. Гірше було зі студентською сотнею. Не кажучи вже про те, що багато хто не вмів це робити, невелику кількість набоїв швидко було вистріяно... Стан був розплачливий. Швидко мусили замовкнути українські кулемети, не маючи більше набоїв. А червоно підходили все ближче, вже можна було розпізнати чорні постаті матросів."

До 17 години тривали криваві

супічки. На одного українського бійця надалися з багнетами по 10-15 ворога.

Потім цвидюк починався трупами - своїми і чужими. Але сили захисників УНР танули на очах. За підрахунками, під Коутами полягли близько 300 патріотів. Поранених добивали безжалісно, в небагатьох положеніх у дворі станції за наказом більшовицького командира П. Сторожа було розстріляно. Гімназист-галичанин Г. Пісочний, дивлячись у віч смерті, засивав "Ще не вмерла Україна".

Син відомого українського історика В.Голубецького кандидат економічних наук, історик, член секретаріату Товариства "Просвіта" імені Тараса Шевченка Ігор Голубецький дав таку оцінку подіям 85-річної давнини: "Крути - з розряду легендарних подій історії. Доказом може бути хоча б та ж неоднозначність в оцінці як самої події, так і її наслідків. Легенди потрібні кожному народу, а особливо такі геройчні. Вони нагадують нашадкам про етногенез, предків, про кращі якості, закладені в юному. Як на мою думку, то в історичному аспекті саме бій під

Крутами дав можливість Центральній Раді завершити мирні переговори підписанням Брестського договору. А це подій небачимо вати".

Згадуються триста спартанців під грецькими Фармоплами. Згадуються безсмертні рідні Тараса Шевченка, присячені героям Берестечка - "Нас тут триста, як скло, товстиста півло..." А ще - рідкі Івана Котляревського і його безсмертної "Енеїди".

"Любов к отчизні не зупинить.
Там сила срака не устоїть.

Там арудь слышна об гарматі.

Потім геройчні сердця таки доступуються до нашої душі, поступово повертаючи нам старичну пам'ять. Так пробуджується нація, почуття патріотизму, стирася чи відьмо таємо меншості, рабського страху. Усюди Круті вспори і неспростовні - волю не виaproшуєтъ а виборюють. Відстоїли б ми тоді свою державність і не дозволили б хоронити мільйони в 33-му, набивати собію "теплуші" до Сибіру в 37-му, ковтати Чорнобильську радіацію в 1986-му.

Пам'ятаймо!

(Укрінформ)

Василю Попу - 70

ДОКТОР ФІЛОЛОГІЙ, КРИТИК, ПИСЬМЕННИК...

В ці дні на Закарпатті відзначається 70-річчя від дня народження В.С.Попа, нашого земляка, літературного критика і науковця, людини, яка вже у 24 роки стала членом Спілки письменників. Напередодні визначного ювілею ми зустрілися з письменником і попросили його відповісти на кілька наших запитань.

-Василю Степановичу, дозвольте привітати Вас із 70-річчям від дня народження і побажати від імені читачів газети здоров'я і подальшого успіху, щастя, творчої наслаги, домашнього затишку.

-Широ дякую кустинам за привітання, радію щастя із вас.

-А що сприяло вашому формуванню ясноти? Які перші кроки були зроблені вами в напрямку вибору літератури, як сенсу життя?

-По-перше, я народився 27 січня 1933 року в мальовничому селі Рокосово, жив і виростав серед чудової природи, смак плодів якоті до цих пір навіює неповторність. В школу пішли, що була розташована поруч з церквою. На мій духовний сунт великий вплив зробили батьки спільні священники, які був народівцем і гоосвятином. Не можу не згадати і свою першу вчительку, директора школи, якій був і керівником учнівського хору. Поза навчальною програмкою я читав і журнал "Наш рідний край", який на той час видавався в Тячеві. Пригадую, з якою зацікавленістю переглядав статтю нашого директора "Від Хуста до Ужгорода" та матеріал рокосівчанина Михайла Копоса про пам'ятник Марії Терезії, який був поставлений неподалік Рокосова, на березі Тиси (на жаль, потім зруйнований). Але про це інша розмова.

На початку сороках років проводилися літературні вечори, присвячені Шандору Петефі. На тані заходи збиралися і поважні люди, газди. Пригадую, навчаючись у другому класі, я декламував Петефі "Встан, мадяр" на угорській мові. Іого потім Ю.Шкробінечі переклав на українську. Не розуміючи змісту я продекламував з пафосом, а мій дід по матері Тева, який був присутнім на вечорі, дуже радів за свого онука.

-І Ви пів'язуєте подальшу свою долю із зачатками любові до мистецтва уже на цій стадії?

-Так, звичайно. Проте у моєго батька, на той час було дивовижне чуття. Після закінчення семирічки в Рокосові моровеніки пішли навчаючись до кооперативного технікуму в Мукачево здебільшого тому, що там платили стипендію, але за тому ізупинилися. Мій же батько, простий робітник каменоломні, віддав мене навчаючись до Хустської гімназії до стипендії не було і мені майже щодня доводилося добиратися пішки в місто: назад. Відмінні розміри мій потяг до літератури. Я став писати вірші здебільшого про кохання, на сусільну тему, але поетом не став. Пригадую, після закінчення гімназії ми копали на полі кукурудзу, коли я сказав батькові, що иду складати вступні спіти до УжДУ.

-Ви закінчили університет, аспірантуру і остаточно поринули в

науку, літературу?

-Після закінчення філфаку, аспірантури працював трохи в Ужгородській ЗОШ №5, потім в Спілці письменників, де готовував до видання твори відомих нині українських майстрів художнього слова; потім захистив кандидатську дисертацію в Інституті літератури ім. Т.Г.Шевченка АН викладацькою роботою в УжДУ.

-Яким взагалі є ваш творчий доробок на нові літератури?

-Більше відомих, 16 авторських книжок, десяток ще нейвиданих праць. Ще в далекому 1959 році у Москві під назвою "Закарпатські новелі" на 450 сторінках вийшла книжка, автором передмової і упорядником якою був я. Видаючи цей твір, я хотів на всесоюзном рівні познайомити читача з прозаїками Закарпаття, наймолодшої області. На циркюках просторах тодішнього місяця чи не вперше прозвучали імена Луки Дем'яна, Йосифа Жулана, Юрія Керенєва, Олександра Маркуша, Юрія Мейгеша, Михайла Томчанія, Павла Цибульського, Івана Чендея.

В 1961 році в Ужгороді виходить книжка "Струмки великих рінків", потім книжка про Юсія Гайду.

-Серед цих письменників ви називали хустинина Олександра Маркуша. Творчість яких письменників-хустян відмінної?

-Хустини взагалі віддається багатою на таланти. Про це могла б бути скромна розмова. Я багато часу присвятив поету- антифашисту Дмитру Вакарову, поетам Миколі Рішаку, Василю Іннату, прозаїку Олександру Співцю, перекладачу Юрію Шкробінечі.

В 1991 році здійснилася моя мрія - у видавництві "Дніпро" вийшла книжка Олександра Маркуша "Томін Тиси", у передмові якої є давній епічний аналіз творчості нашого земляка. Ім'я О.Маркуша по праву в ряду відомих синів і дочок західноукраїнських земель.

На Хустчині на сьогодні вже встановлені пам'ятники Вакарову і Маркушу, меморіальні дошки багатьом майстрам поетичного та прозового художнього слова. Важливо зазнач, коли на Україні 2003 рік оголошено роком культури, привернути увагу широкого загалу до цієї теми.

-Протягом багатьох років ви очолювали кафедру української літератури УжНУ, 10 років були головою закарпатського осередку Національної спілки письменників. Як все ж вам вдалося уникнути радикальних дій у своїй роботі?

-Я бачив підсумки тих, хто раніше став дотримуватися радикальних поспіхів з одного боку. Проте мені вдалося в письменницькій організації запобігти розколу і жоден з письменників так і не вийшов зі спілки. А свій пост голови Національно-

спілки письменників Закарпаття я передав Василю Густі, своєму колишньому студенту.

-Біля села Рокосово є відоме історичне місце - Красне поле. Як ви могли б охарактеризувати події березня 1939 року?

-Надзвиччям цієї події працюють історики. Виступ молодих людей - гімназистів

проти угорсько-фашистських окупантів за незалежність України - це подія. Тому це місце повинно бути священим для всієї України. А чому опі очові стрільці був непідготовлений як слід і чому майже жоден з керівників не попів на попі боком разом з гімназистами - це придільсько розглядаємо з часом. Мені, семирічним хлопцем, на той час прийшлося бути свідком цього мадярського солдата виманив з кущів занесленого снігового стрільця, поставив під стінку будинку, відтут розстріляв юнака і після. Наші симпатії вже тоді були на боці германської молоді, яка не походувала свого життя заради української державності.

-Василю Степановичу, чи можна назвати феноменом твої випадок, що у вашій сім'ї виросли троє науковців різнихгалузей?

-Це пояснюється просто. Тут позначились і родинно-спадковий фактор і час, у якому доводилося жити та наполегливість у досягненні мети. Ми просто ніби змагалися між собою. Доктором філософії математичних наук став Степан, дів доктором дисертацію захистив хімік Григорій. До речі, він обігав нас усіх, його прозвище зазначене до "Енциклопедії ХХ століття", і він став академіком академії в Нью Йорку у США.

-Якож можна, коротко розкажіть про особисте життя.

-Моє чарівну дружину Йоланку та дочку Іванну, яка цьогоріч завічує Ужгородській загальноосвітній школі.

-Василю Степановичу! Широ дякую за відвідування, грунтovanу розмову напередодні визначної дати. Ще раз вітаємо Вас з 70-річчям і бажаємо нових творчих злетів, здоров'я, щастя, звершенні мрій.

Розмову вів М.ПОП.

ВПОРЯДКУВАТИ РУХ ТА СТОЯНКИ

АВТОТРАНСПОРТУ В МІС

ПИТИ ЧИ НЕ ПИТИ? А ЯКІШО ПИТИ, ТО ЩО?

Зима-весна багаті на різні свята за Новим роком йдуть Різдво, Водохреще, Масляна, а там і Великдень... Звичайно ж, свята традиційно супроводяться у нас величими застіллями. Все б добре, якби не ранкове похмілля, а часом і серйозні розлади здоров'я від надміру випитих "міцних" напоїв. Існує навіть фраза "поправити здоров'я" тобто, лікація наслідків спиртного. Але виявляється, що з усіх його видів горілка є небезпечнішою не лише за вино (що зрозуміло!), а й так міцні напої, як коньяк та віскі. Дослідник теми Володимир Шербаков стверджує: люди найближчим часом навряд чи перестануть вживати спирте. Тому важливо знати, кому, що і скільки можна випити, сильно не нашкодивши своєму здоров'ю.

Почнемо з типу спиртного. Після експериментів щодо впливу на організм людини горілки, коньяку та віскі виявилось, що за ступенем сп'яніння три міцні напої мало чим відрізняються один від одного. А от за спроможністю викликати розвиток фізичної залежності - головні ознаки алкоголізму - горілці немає рівних. До речі, непреміоно це підтверджує і статистика. У тих країнах, де заведено пити напої, отримані шляхом звичайної дистилляції (це не пише коньяк та віскі, а й всі бренді - виноградні, плодові та ягні, а також виноградні міцні настоїки типу грекі і чані), алкоголізм зустрічається рідше. Але там, де міцні напої виготовлюють, як і у нас, на основі спирту-ректифікату, чистішого з точки зору хімії, алкоголізм зустрічається значно частіше.

З чим же пов'язана подібна відмінність дії міцного алкоголю? Виявилося вся річ у природних мікродомішках, що залишаються після процесу дистилляції в напої. Багато з них наділені корисними властивостями і захищають наш організм. У тому числі і

від токсичного впливу чистого алкоголя. Так що уявлення про те, що чим чистіший алкоголь, тим менше його токсичний вплив на організм, є міфом!

Це підтверджує експеримент: у горілку додали екстракт гребенів винограду, який містить всі корисні компоненти вина, і перевели на студентах-добровольцях. Зрозуміло, вони не знали, що п'ють. Виявилось, що горілка з екстрактом справляє п'яніші дії - в речовині з гребенів винограду містяться компоненти, що гальмують переробку алкоголя в організмі. Але наступного дня похмілля після такого напою було значно легшим, ніж після чистої горілки. Плюс до всього екстракт знижував токсичні ефекти на серцево-судинну систему.

Але, звичайно, тип алкогольного напою визначає не все. Є й інші важливі параметри впливу алкоголя на організм. Наприклад, доза випитого. Про це люди знали давно, напевно відтоді, коли тільки винайшли спирте. Проте, як не дивно, спеціальні наукові дослідження цього важливого питання провели відносно недавно - на початку 20-го століття. Було, зокрема, проведено унікальний досвід, в основу якого поклали об'єктивний факт - кількість ударів пульса при вживанні різних дієміцні напоїв. Виявилось, що при прийнятті 20 г чистого спирту (в переважному на 40-градусну горілку це означає 50 г) в організмі людини не відбувається ніяких негативних змін. Отже, така кількість за добу нормальна, кількість профілактично часом необхідна. Сломживання 75 г горілки - це межа норми. Все, що понад це, шкідливо і навіть небезечно.

Інший важливий параметр, який визначає ступінь сп'яніння, - вага тіла. Чим вона менше, тим сильніше людина п'яна. Цей факт також очевидний. Правда, зустрічаються винятки. Від однакової кількості випитого

маленька, слабосила людина може сп'яніти менше, ніж здорований. Велике значення має конкретна ситуація, в якій доводиться вживати алкоголь. Відомо, що коли людина сита або добре закушує, вона п'яне позивніше. Але навіть велика кількість їжі не усуває сп'яніння, а робить його "м'якшим", поступовим.

Алкоголь п'ється переважно, якщо люди п'ють на ході: частини спиртного витрачаються на обігрівання організму. Якщо людина веде сидячий спосіб життя, втомилася, погано себе почував, то сп'яніння настає після швидше. Має значення і тодіння: і конкретна настанова людини на застіллі. Одна річ, коли людина з радістю чекає свята, відпочинку, можливості розслабитися, отримати задоволення. Інша - коли сідає за стіл з метою длових переговорів, відчуваючи тривогу і страх, боячись зробити не так, у такому стані сп'яніння наступає досить швидко.

Вчені встановили, що для алкоголя на деяких людей запрограмована на генетичному рівні. Підвищена залежність від алкоголя часто є за все зустрічається у людей, чи батьки ним зложивали. Цікаво, що при "алкогольній" спадковості скільність передається переважно по чоловічій лінії.

Не можна не сказати ще про один чинник, спроможний змінювати вплив алкоголя на людину. Це пахучі. Деякі з них "втручаються" в процес розкладу спиртного в організмі людини. Класичний приклад - противактеріальний препарат метронідазол. При одночасному його вживанні зі спиртними напоями людина червоніє, у неї з'являється нудота і затяжне нездужання. І таких прикладів несумісності досить багато. Навіть такий поширений препарат, як анальгін, сповільнює розщеплення в організмі алкоголя і, отже, посилює його п'яній вплив.

Посилують наслідки (Укрінформ).

спиртним спеціально створені препарати для лікування алкоголізму - дисульфірам, ціанамід. До речі, незвичайні властивості ціанаміду були вперше виявлені на заводі з виробництва азотистих добрив, де синтезувалася ця сполучка. Адміністрація заводу помітила, що робітники не тільки не п'ячуть, а й взагалі не беруть у рот ні краплі спиртного. А лікар, який спостерігав за ними, помітив, що у тих, хто пробував випити, з'являлися різкі прилив крові до обличчя, сильне потовиділення, прискорене серцебиття, задишка і нудота. Якщо доза була трохи вищою, виникали болі в серці та відчуття наближення смерті. При таких симптомах випивати вже не захочеться.

Головний біль, почераюння шкіри, нудота і запаморочення може викликати одночасне вживання алкоголю з антибіотиками сульфаніламідними препаратами. Цікавим є вплив кофеїну на людей напідпитку. Всім відомо, що каву подають, щоб підбадьорити гостя, який засидівся і спонукати його заплатити оселю господарів. Спочатку все саме так і відбувається, людина ніби тверезішає. Але через деякий час сп'яніння повертається, причому ще більше, ніж до того, як вона випила каву.

Приймання безневинних доз снодійних (особливо класу барбітуратів) після застосування алкоголю може викликати ускладнене дихання. Небезпечним також може стати поєдання алкоголю з антидепресантами. У таких випадках прискорюється серцебиття, підвищується артеріальний тиск. При постійному вживанні алкоголю щедливим для серця стає навіть прийом засобів від нежиті (нафтізину і галазопіну), змінюється дія нітрогліцерину.

Одним словом, наливаючи чергову чарку, подумайте про наслідки!

(Укрінформ).

ОГОЛОШЕНО ТОРГИ

на закупівлю товарів, робіт і послуг за рахунок державних коштів.

Замовник торгів: Хустська ЦРЛ. 1.Поштова адреса: Закарпатська область, м.Хуст, вул.Франка, 113.

2.Відповідальній за проведення торгів: голова тенддерного комітету ХЦРЛ - Журавель Н.А. тел. 23-44.

2.Інформація про закупівлю товарів, робіт та послуг:

- пот №1 - будматеріали;
- пот №2 - правна бізнес;
- пот №3 - друкарські роботи;
- пот №4 - санітарний транспорт;
- пот №5 - вупілля;
- пот №6 - вивіз сміття;
- пот №7 - медичне обладнання.

3.Процедура здійснення закупівлі: запит цінових пропозицій.

- 4.Місце та спосіб отримання тенддерної документації: Хустська

районна держадміністрація, адмінкорпус - у секретаря тенддерного комітету, кабінет №13, тел. 54-05.

4.2.Спосіб отримання: поштою або особисто в запечатаному конверті.

5.Місце та кінцевий термін подання тенддерних пропозицій:

- 5.1.Хустська ЦРЛ - секретар тенддерного комітету
- 5.2.Кінцевий термін подання тенддерних пропозицій: 26.02.2003р.

6.Місце та дата розкриття тенддерних пропозицій:

6.1.Місце розкриття: Хустська ЦРЛ, конференц-зал.

6.2.Дата розкриття:

- пот №1 - 27.02.2003р. о 13.00 год.
- пот №2-3 - 28.02.2003 р. о 13.00 год.
- пот №4-5 - 03.03.2003 р. о 9.00 год.
- пот №6-7 - 04.03.2003 р. о 13.00 год.

Тенддерний комітет ХЦРЛ.

ЗНІМУ

будинок або трикімнатну квартиру з усіма зручностями і меблями, бажано з телефоном.

Звертатись за тел.: 65-42 з 18.00 до 21.00 год.

"ВІСНИК ХУСТЩИНИ". Засновники: Хустська районна рада, Хустська міська рада, держадміністрація та колектив редакції газети.

Редакція не завжди поділяє думку авторів. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Ніхто не має права примушувати редакцію публікувати той чи інший матеріал.

Газета виходить два рази на тиждень - у вівторок і суботу

Свідоцтво про реєстрацію ЗТ - 167 від 25.12.1998 р. Пишіть нам на адресу 90400, м. Хуст, вул. Корятовича, 3.

Тел. 22-42, 32-29, 34-51, 35-57.

Хустська районна друкарня управління у справах преси та інформації Закарпатської облдержадміністрації, 90400, м. Хуст, вул. Корятовича, 1

"СНІГОВА КАЗКА" В ШКОЛІ-ДИТСАДКУ

На радість дітям цьогорічна зима принесла багато снігу. Тож скористалися такою нагодою у Хустській ЗОШ-дитсадку III ст., де 17 січня було проведено зимове свято снігової скульптури "Зимова казка". Для участі у святі були запущені всі учні та вчителі школи. Відбулося свято на школьому подвір'ї, яке було поділено між класами на різні частини. Десь через годину після початку свята сніг почав набувати форми чудерначних замків, печер, казкових тварин.

Учнями були представлени такі роботи: "Спляча красуня" (7-Б кл.), "Волняний дракон" (2 і 3-Б кл.), "Кімната сніку" (7-А кл.), також снігові скульптури у вигляді кішки, лева, динозавра, собачки.

Найкращу снігову скульптуру зліпили учні 3-Б та 2 класу разом з юніорами-барбітуратами. Це величезний, завдовжки дівчата, чудерначний дракон.

Всі діти були задоволені святом та результатом своїх робіт, адже в багатьох з них знайшовся хист до мистецтва скульптури. На жаль, снігова краса недовговічна, але цей день запам'ятався учням та вчителям школи.

ОМАНІЛЬЧИК, педагог-організатор

На фото: величезний дракон - переможець «конкурсу казковий замок» уміліх рук наймолодших школярів.

У зв'язку зі значними збитками в перевезенні пасажирів у поїздах приміського сполучення просимо громадян району купувати квитки для проїзду у квиткових касах або у касирів-контролерів в поїздах.

В.ФУРЧА, начальник залізничної станції м.Хуст.

ХУСТСЬКА ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ З ЕСТЕТИЧНИМ ВИХОВАННЯМ

Із 1 лютого 2003 року розпочинається робота підготовчих класів для виявлення творчих здібностей дітей та підголівників їх на відділі:

- фортепіано;
- струнно-смичкових інструментів;
- духових інструментів;
- народних інструментів (баян, альтара, акордеон);
- хореографія та сучасного танцю;
- образотворчого мистецтва;
- театрального мистецтва та перший клас загальноосвітньої школи.

Запрошується діти віком 5,6 років.

Заняття проводяться щотижно з 10 до 11.30 години.

З радістю чекаємо вас у школі!

Наша адреса: м.Хуст, вул. Карпатської Січі, 47, тел.: 36-56, 36-41.

ВІЧНА ІЛЛЮСТРАЦІЯ

Колектив германського підділення Хустської районної вискової фірми співчуття месетері Теттін Василькою КОМ'ЯТІ - приходу тяжкої втрати - передчасної смерті мат